

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

راننده وسایط نقلیه باری مواد سوزا (مواد منفجره)

گروه برنامه ریزی درسی حمل و نقل

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۸۸/۱/۱

کد استاندارد: ۹-۷۹/۳۵/۱/۱

معاونت پژوهش و برنامه ریزی و تهران-خیابان
آزادی- نبش چهارراه خوش - سازمان آموزش فنی و
حرفه‌ای کشور- طبقه پنجم
تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ دورنگار: ۶۶۹۴۱۲۷۲
کدپستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸

EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه های درسی: تهران- خیابان
آزادی- خ خوش شمالی- تقاطع خوش و نصرت -
ساختمان فناوری اطلاعات و ارتباطات- طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۴۴۱۱۹ و ۶۶۹۴۴۱۲۰ دورنگار: ۶۶۹۴۴۱۱۷
کدپستی: ۱۴۵۷۷۷۷۳۶۳

EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری	
آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/ اصول: به مفهوم مبانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار	
مشخصات عمومی شغل:	
آموزش رانندگان به نحوی که پس از طی دوره آموزشی از عهده رانندگی وسایط نقلیه باری مواد سوزا برآیند.	
ویژگی های کارآموز ورودی:	
حداقل میزان تحصیلات: پایان دوره راهنمایی	
حداقل توانایی جسمی: مطابق قانون کار	
مهارت های پیش نیاز این استاندارد: گواهینامه رانندگی پایه یک و سلامت کامل جسمانی و روانی	
طول دوره آموزشی :	
طول دوره آموزش	: ۱۰۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۳۷ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۶۳ ساعت
- زمان کارآموزی در محیط کار	: ساعت
- زمان اجرای پروژه	: ساعت
- زمان سنجش مهارت	: ساعت
روش ارزیابی مهارت کارآموز:	
۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): ۲۵%	
۲- امتیاز سنجش عملی : ۷۵%	
۱-۲- امتیاز سنجش مشاهده ای: ۱۰%	
۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی: ۶۰%	
ویژگیهای نیروی آموزشی :	
حداقل سطح تحصیلات: لیسانس مرتبط	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۳	۱	۲	توانایی به کار بردن نکات ایمنی و حفاظتی هنگام رانندگی و سرویس وسیله نقلیه تندرو سنگین مواد سوختی ۱-۱ آشنایی با حوادث ناشی از رانندگی و هنگام سرویس آن ۱-۲ آشنایی با وسایل ایمنی ۱-۳ آشنایی با کپسول آتش نشانی و عملکرد آن ۱-۴ آشنایی با کمکهای اولیه و نحوه انجام آن ۱-۵ شناسایی اصول و کاربرد نکات ایمنی ۱-۶ آشنایی با حریق و روشهای اطفاء آن	
۲۲	۱۲	۱۰	توانایی تشخیص قسمت های مختلف خودرو و سرویس آن ۲-۱ شناسایی اصول تشخیص قسمت های مختلف خودرو - موتور خودرو - اجزا داخلی موتور - نحوه عملکرد موتور ۲-۲ شناسایی اصول تشخیص ابزارها- پیچ و مهره - خار و ضامن و عملکرد و کاربردهای آن - اصطحکاک در خودرو و وظایف روغن - قسمتهایی که خودرو با روغن در ارتباطند - انواع روغنها و مصرف آن در خودرو - زمان روغنکاری قطعات - میزان روغن ها و تصفیه کننده ها - نحوه نگهداری روغن ها و کیفیت آنها ۲-۳ شناسایی نگهداری و سرویس برق وسیله نقلیه ۲-۴ شناسایی اصول تشخیص قسمتهای مختلف برق خودرو - نحوه عملکرد هر قسمت از مجموعه برق خودرو - پیاده و سوار کردن باطری - نحوه یافتن قطبهای مثبت و منفی باطری و کنترل باطری	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			- نحوه سیستم جرقه زنی در خودروهای بنزینی و دیزلی - عیوب برقی قطعات در خودرو	۲-۵
			شناسایی اصول تشخیص سیستم سوخت رسانی خودرو آشنایی با قطعات و مجموعه های سوخت رسانی - مدارات سیستم سوخت رسانی - عملکرد سیستم سوخت رسانی و غیره - عیوب سیستم سوخت رسانی - سوخت رسانی در سیستم دیزل و بنزینی - فیلترها و هواکش در خودرو	۲-۶
			شناسایی اصول تشخیص سیستم خنک کننده در وسیله نقلیه - قطعات مختلف سیستم خنک کننده و عملکرد آنها - عیب یابی سیستم خنک کننده - اصول نگهداری سیستم خنک کننده - انواع خنک کننده ها	۲-۷
			شناسایی اصول تشخیص سیستم انتقال قدرت در خودرو - با قطعات مرتبط و انتقال قدرت و عملکرد آنها - نحوه انتقال قدرت در خودرو - عیوب سیستم انتقال قدرت	۲-۸
			شناسایی اصول تشخیص سیستم تعلیق در خودرو - انواع لاستیک ها - اصول پیاده و سوارکردن چرخها - واحدهای فشار -انواع ترمزها (هیدرولیکی و پنوماتیکی) - انواع روغن ترمزها -نحوه عملکرد ترمز در وسیله نقلیه	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			شناسایی اصول تشخیص نحوه تعمیر و نگهداری سیستم ترمز - عیوب سیستم ترمز - سیستم کنترل و فرمان - سیستم تعلیق (فتربندی) - عیوب سیستم فرمان - عیوب سیستم تعلیق	۲-۹
۱۵	۱۰	۵	توانایی کنترل و بازدید قسمت‌های مختلف وسیله نقلیه سنگین آشنایی با کنترل سیستم خنک کننده و بازدید آن آشنایی با کنترل سیستم روغن کاری و بازدید آن آشنایی با کنترل و بازدید روغن جعبه فرمان آشنایی با کنترل تسمه پرواز از نظر صحت آشنایی با آمپرها و کنترل آنها آشنایی با کنترل سیستم برقی و عملکرد آنها آشنایی با کنترل آب باطری و اتصالات آن آشنایی با کنترل و بازدید کمپرس باد شناسایی اصول کنترل و بازدید قسمت‌های مختلف وسیله نقلیه سنگین کنترل و بازدید قسمت‌های مختلف وسیله نقلیه سنگین	۳ ۳-۱ ۳-۲ ۳-۳ ۳-۴ ۳-۵ ۳-۶ ۳-۷ ۳-۸ ۳-۹
۴۰	۲۵	۱۵	توانایی فنی و مهارت رانندگی با وسایط نقلیه باری مواد سوزا (مواد منفجره) شناسایی اصول رانندگی با وسایط نقلیه باری مواد سوزا در شهر اصول رانندگی با وسایط نقلیه باری مواد سوزا در شهر شناسایی اصول رانندگی با خودروهای سنگین شهری شناسایی علائم و قوانین رانندگی شناسایی اصول سرعت های مجاز در حرکت درون شهری اصول سرعت های مجاز در حرکت درون شهری شناسایی اصول رانندگی در شهر و در خارج از شهر	۴ ۴-۱ ۴-۲ ۴-۳ ۴-۴ ۴-۵

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			اصول رانندگی در شهر و در خارج از شهر	
			شناسایی اصول رانندگی در جاده های لغزنده با باروبدن بار	۴-۶
			رانندگی در جاده های لغزنده با باروبدن بار	
			شناسایی اصول روش بار گیری و تخلیه مواد آتش زا	۴-۷
			روش بار گیری و تخلیه مواد آتش زا	
			شناسایی اصول پارک کردن خودرو	۴-۸
			اصول پارک کردن خودرو	
			شناسایی اصول حرکت وسیله به صورت دنده عقب	۴-۹
			اصول حرکت وسیله به صورت دنده عقب	
			شناسایی اصول رانندگی با کامیون و شناخت قسمت‌های مختلف وسیله نقلیه	۴-۱۰
			رانندگی با کامیون و شناخت قسمت‌های مختلف وسیله نقلیه	
			آشنایی با دنده ها	۴-۱۱
			آشنایی با طریقه صحیح تعویض دنده ها	۴-۱۲
			آشنایی با طریقه تعویض مستقیم و معکوس	۴-۱۳
			آشنایی با دنده های مستقیم و معکوس	۴-۱۴
			آشنایی با طرز تعویض دنده های مستقیم در جاده های کفی	۴-۱۵
			آشنایی با طرز تعویض دنده های معکوس در جاده های کفی	۴-۱۶
			آشنایی با طرز تعویض دنده های معکوس در جاده های پر شیب	۴-۱۷
			آشنایی با طرز تعویض دنده های معکوس در جاده های سر بالایی	۴-۱۸
			آشنایی با عمل گاز دادن برای دنده معکوس	۴-۱۹
			آشنایی با رعایت اصول فنی در تعویض دنده ها	۴-۲۰
			آشنایی با بازدید چرخ ها	۴-۲۱
			آشنایی با رویت آمپرهای داخل کامیون	۴-۲۲
			آشنایی با بازدید آب و روغن	۴-۲۳
			آشنایی با آمپر آب- روغن - گازوئیل - دینام	۴-۲۴

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۵	توانایی بازدید و نگهداری خودرو	۵	۱۵	۲۰
۵-۱	شناسایی بازدید روزانه - (آب - روغن - الکترولیت باطری - فشار باد چرخها - آج لاستیک ها - چراغهای بزرگ اتومبیل - مخزن آب شیشه شور - مخزن ترمز و کلاچ)			
۵-۲	شناسایی بازدید هفتگی (ضخامت لقمه ترمز دیسکی - مهره چرخها - اندازه روغن دیفرانسیل - جعبه دنده و جعبه فرمان - بازدید شمعها در موتورهای بنزینی - لاستیک کاپلینگ میل گاردان)			
۵-۳	- هواکش کاربراتور - فیلتر پمپ بنزین - فیلتر پمپ انژکتور - نور چراغهای بزرگ - بازدید سیستم آگزوز از نظر ایمنی و نشستی - وضع صندلی و کمربند ایمنی - لاستیک برف پاک کن - سیبک فرمان چپ و راست - بازدید بوبه های سوخت رسانی - بازدید بست کابلهای باطری - روغن کاری لوله های درب ها و قفلها - بلبرینگ های چرخ جلو شناسایی بازدید سه ماه یکبار			
۵-۱	بازدید روغن موتور و از نظر کیفیت و رنگ کنترل شود . طرز کار کلاچ و ترمز و لوله های رابط کنترل شود . ضخامت لنت ترمز کنترل گردد . شمع ها کنترل و تعویض گردد. هواکش کاربراتور - فیلترهای پمپ بنزین و روغن تعویض گردد . سیستم فرمان از نظر لقی مفصل ها کنترل و تنظیم گردد . سیستم آگزوز از نظر نشستی عملکرد کنترل گردد . سیستم آگزوز از بستهای سیستم خنک کننده کنترل گردد . خودرو را از نظر صداهای غیر عادی در قسمتهای مختلف آن کنترل نمایید. بوق - برف پاکن - شیشه شور از نظر عملکرد کنترل گردد. شناسایی سرویس سالیانه			
	بازرسی کابلهای استارت و موتور استارت ، بازرسی سیستم فرمان و اهرم بندی، بازرسی کار بوستر ترمز، تنظیم موتور با دستگاه ، بازرسی قفل دربها و لوله ها تعویض روغن جعبه دنده و دیفرانسیل هر ۱۰۰۰۰ کیلومتر			

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			تعویض هر سه سال یکبار کلیه لاستیکهای پمپ ترمز سیلندر چرخها و روغن ترمز آن با تغییر هر فصل نسبت به فیلرگیری سوپاپها اقدام نمایید توجه به نکات نگهداری خودرو و دستورالعملهای آن	

ردیف	عنوان	مشخصات فنی	تعداد
۱	آچار	سری کامل	۱ دست برای هر ۳ نفر
۲	چراغ اضطراری	شارژی	۱ عدد برای هر ۵ نفر
۳	تلویزیون	۲۹ اینچ رنگی	۱ عدد برای هر کارگاه
۴	ویدئو	VCD-VHS	۱ عدد برای هر کارگاه
۵	ویدئو پروژکتور	-	۱ عدد برای هر کارگاه
۶	پرده نمایش	-	۱ عدد برای هر کارگاه
۷	تخته وایت برد	۱×۱/۵ متر	۱ عدد برای هر کارگاه
۸	کپسول آتش نشانی	پودر خشک - ۶ کیلو گرمی	۱ عدد برای هر کارگاه
۹	جعبه کمک های اولیه	با وسایل کامل	۱ عدد برای هر کارگاه
۱۰	وسایط باری	انواع وسیله باری	۱ عدد برای ۴ نفر
۱۱	کپسول آتش نشانی	۷ و ۲۵ کیلویی	۳ عدد برای هر کارگاه
۱۲	جعبه کمک‌های اولیه	سری کامل	۱ سری برای هر ۵ نفر
۱۳	روغن موتور	انواع روغن موتور	به مقدار مورد نیاز
۱۴	باتری	وسیله نقلیه سنگین	به مقدار مورد نیاز
۱۵	فیلتر هوا	انواع فیلتر هوا	۱ عدد از هر کدام
۱۶	فیوز	سری کامل	۱ سری برای هر ۵ نفر
۱۷	ضد یخ	-	به مقدار مورد نیاز
۱۸	لباس کار	یکسره زیپ دار	۱ دست برای هر نفر
۱۹	کفش ایمنی	مقاوم در برابر مواد شیمیایی	۱ جفت برای هر نفر